

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

« 11 » 07 2023

Аксубаево

КАРАР

№ 145

Мәгълүмат системаларында критик куркынычлыкларны ачыклау, анализлау һәм бетерү регламентын раслау турында

Татарстан Республикасы Аксуй муниципаль районының жирле үзидарә органнарында мәгълүмат куркынычсызлыгын тәэмин итүне көчәйтү һәм мәгълүмат системаларының куркынычсызлыгын арттыру максатларында, Россия Федераль салым хезмәтенен методик документлары һәм Татарстан Республикасы дәүләт идарәсе, мәгълүмати технологияләр һәм элемтә министрлыгының 09.06.2023 елның 14-4/2922 номерлы хаты нигезендә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты

Карар итә:

1. Кушымта нигезендә мәгълүмат системаларында критик куркынычлыкларны ачыклау, анализлау һәм бетерү регламентын расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет челтәрендә урнаштырырга (<http://aksubayevo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>).
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының финанс һәм мөлкәт белән идарә итү буенча житәкчесенә беренче урынбасары йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Башкарма комитет житәкчесе:

С.Ю.Зайцев

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Башкарма комитетының
« 11 » 07 2023 № 175
кушымта

МӘГЪЛҮМАТ СИСТЕМАЛАРЫНДА КРИТИК КУРКЫНЫЧЛЫКЛАРНЫ АЧЫКЛАУ, АНАЛИЗЛАУ ҺӘМ БЕТЕРҮ БУЕНЧА РЕГЛАМЕНТ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Органда, оешмада файдаланыла торган мәгълүмати системаларда (алга таба – ис) критик куркынычлыкларны ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча элге Регламент (алга таба – Регламент) Россиянең ФСТЭК тарафыннан 2023 елның 17 маенда расланган органда (оешмада) куркынычлыкларны идарә итү процессын оештыру буенча белешмә һәм программалы куркынычлыкларның критиклык дәрәжәсен бәяләү методикасына ярашлы эшләнган, Россиянең ФСТЭК тарафыннан расланган 2022 елның 28 октябрәндәге программа-аппарат чаралары

1.2. Элге Регламент мәгълүмат системалары операторлары тарафыннан мәгълүмат системаларының программа чараларының, программа-аппарат чараларының куркынычсызлыгын ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча чаралар күргәндә, Дәүләт ИС -, шулай ук Россиянең башка норматив хокукый актлары һәм методик документлары нигезендә кулланылырга тиеш.

1.3. Сертификатланган программа, программа-аппарат мәгълүматны саклау чараларындагы куркынычлыкларны ачыклау, анализлау һәм бетерү өстенлекле тәртиптә тәмин ителә һәм аларда эксплуатация документациясенә, шулай ук эшләүче киңәшләренә ярашлы рәвештә башкарыла.

1.4. Регламентта ГОСТ Р 50922-2006 мәгълүматны саклау милли стандартлары белән билгеләнган терминнар һәм билгеләмәләр кулланыла. Төп терминнар һәм билгеләмәләр, ГОСТ Р 56545-2015 мәгълүматны саклау. Мәгълүмат системаларының куркынычсызлыгы. Зәгыйфьлекне тасвирлау кагыйдәләре»,

ГОСТ Р 56546-2015 мәгълүматны саклау. Мәгълүмат системаларының куркынычсызлыгы. Мәгълүмат системаларының куркынычсызлыкларын классификацияләү һәм мәгълүматны саклау һәм мәгълүмати куркынычсызлыкны тәмин итү өлкәсендә башка милли стандартлар белән.

Регламентның максатлары булып:

- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте башкарма органнары һәм Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнары эшчәнлеген координацияләү;

органнар (оешмалар) эшчәнлегенә үзенчәлекләрен исәпкә алып, куркынычлыкларны идарә итү буенча детальле регламентлар һәм стандартлар эшләү өчен нигез булдыру;

органнарның (оешмаларның) структур бүлекчэләре арасында куркынычлыкларны бетерү мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне оештыру.

2. ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ КРИТИК КУРКЫНЫЧСЫЗЛЫКЛАРЫН АЧЫКЛАУ ТӘРТИБЕ

2.1. ИС түбәндәге төр куркынычлыкларны ачыкларга тиеш:

программа тәминатының(алга таба ПО) һәм аның мәгълүматны саклау системасының (алга таба СЗИ) кимчелекләре һәм (яки) хаталары.

ИС аппарат чараларының, шул исәптән мәгълүматны саклау аппарат чараларының кимчелекләре.

оештыру-техник кимчелекләре.

2.2. ИС куркынычсызлык администраторы һәм ис система администраторлары ИС куркынычсызлыгын ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча чараларны турыдан-туры башкаручылар булып тора.

Куркынычлыкларны мониторинглау һәм аларның кулланылышын бәяләү этабында тышкы һәм эчке чыганақлардан алынган мәгълүматлар нигезендә куркынычлыкларны ачыклау һәм аларны эшкәртү буенча карарлар кабул итү башкарыла.

Куркынычлыкларны идарә итү процессы органның (оешманың) барлык ИС өчен оештырыла һәм ИС куркынычлыклары һәм объектлары турында мәгълүматны даими һәм өзлексез актуальләштерүне күздә тотарга тиеш. Куркынычлык статусы үзгәргәндә (ИС-ка кулланылыш, төзәтмәләр булу, критиклык) аларны бетерү ысуллары төзәтелергә тиеш.

мәгълүмат иминлеге мониторингы мәгълүмат иминлеге бозылуларын, мәгълүмат иминлеге куркынычларын һәм куркынычсызлык куркынычларын ачыклау максатыннан куркынычсызлык вакыйгаларын һәм башка мәгълүматларны теркәү нәтижәләрен даими күзәтү һәм анализлау процессы;

- иминлекне бәяләү-органның (оешманың) ИС-организации компьютер һөжүмнәрен гамәлгә ашыру өчен ачыкланган куркынычлыкларны куллану мөмкинлеген анализлау;

мәгълүмат иминлегенә янаган куркынычларны бәяләү органның (оешманың) ИС-сында гамәлгә ашырыла (барлыкка килә) торган куркынычларның актуальлеген ачыклау һәм бәяләү;

конфигурация белән идарә итү ис программа һәм программа-аппарат тәмин итүенең үзгәрешләрен, составын һәм көйләүләрен контрольдә тоту;

- Яңартулар белән идарә итү-органда (оешмада) программа тәминаты яңартуларын сатып алу, анализлау һәм жәелдерү;

мәгълүматны саклауның компенсация чараларын куллану мәгълүматны саклау таләпләренә ярашлы рәвештә гамәлгә ашырылырга тиешле аерым мәгълүматны саклау чаралары урынына иста кулланыла торган мәгълүматны саклау чараларын эшләү һәм куллану, аларны куллану мөмкин булмау сәбәпле.

Куркынычсызлык администраторлары тарафыннан программа, программа-аппарат чараларында ачыкланган куркынычсызлыкларны бетерү кирәклегенә турында нигезле карар кабул итү максатыннан, куркынычсызлык куркынычсызлыгы дәрәжәсе бәяләнә.

Куркынычлыкларның критиклыгын билгеләү өчен башлангыч мәгълүматлар булып:

Россиянең ФСТЭК мәгълүмат иминлегенә куркыныч янаулар мәгълүматлары банкында булган программа тээминаты, программа-аппарат чаралары куркынычсызлыгы базасы (bdu.fstec.ru), шулай ук билгеле куркынычлыклар турында мәгълүматлар булган башка чыганаclar;

программа тээминаты, программа-аппарат чаралары һәм мәгълүмати куркынычсызлык өлкәсендәге тикшеренүчеләрнең рәсми мәгълүмати ресурслары;

мәгълүмат системаларының составы һәм архитектурасы турында мәгълүмат, аларны инвентаризацияләү нәтижәләре буенча алынган һәм (яки) мәгълүмат системаларына документациядә китерелгән;

- Оператор тарафыннан үткәрелгән мәгълүмат системаларының саклануын контрольдә тоту нәтижәләре.

Күрсәтелгән башлангыч мәгълүматлар ис эшлэгән эшчәнлек өлкәсе үзенчәлекләрен исәпкә алып төгәлләнә яки тулыландырыла ала.

Программа, программа-аппарат чараларының куркынычсызлык администраторлары тарафыннан бәяләнә.

Программа, программа-аппарат чараларының конкрет ИС-ка карата куркынычлык дәрәжәсен бәяләү үз эченә ала:

куркынычлыкларга дучар булган программа, программа-аппарат чараларын билгеләү;

- мәгълүмат системасында куркынычлыкларга дучар булган программа, программа-аппарат чараларын урнаштыру урынын билгеләү (мәсәлән, Система периметрында, системаның эчке сегментында, критик процессларны (бизнес-процессларны) һәм башка ИС сегментларында);

ИС-та программа, программа-аппарат чараларының куркынычсызлыгы дәрәжәсен исәпләү.

3. ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ КРИТИК КУРКЫНЫЧСЫЗЛЫКЛАРЫН АНАЛИЗЛАУ ТӘРТИБЕ

Куркынычлыкларны анализлау этабында органың (оешманың) ИС-организации карата куркынычлык дәрәжәсе билгеләнә һәм түбәндәге чыганаclarдан алынган мәгълүматлар нигезендә куркынычлыкларны ачыклау гамәлгә ашырыла:

а) эчке чыганаclar:

- мәгълүмати инфраструктура белән идарә итү системалары (алга таба – ИТ-инфраструктура);

конфигурацияләр белән идарә итү мәгълүмат базалары;

ИС документациясе;

- органнарның (оешмаларның) электрон белем базалары;

б) Россия ФСТЭКНЫҢ мәгълүмат иминлегенә куркыныч янаулар мәгълүматлары банкында (алга таба – БДУ) булган куркынычсызлык мәгълүматлары базасы;

в) Тышкы чыганаclar:

билгеле куркынычсызлык турында мәгълүматлар булган мәгълүмат базалары;

программа һәм программа-аппарат чараларын эшлөүчеләрнең һәм мәгълүмати куркынычсызлык өлкәсендә тикшеренүчеләрнең рәсми мәгълүмати ресурслары.

Мәгълүмат чыганаclarы орган (оешма) эшчәнлегә үзенчәлекләрән исәпкә алып төгәлләнә яки тулыландырыла ала

Куркынычлыкларны анализлау һәм аларның кулланылышын бәяләү этабында 3.1 таблицасында китерелгән операцияләр башкарыла.

№ п/п	Операциянең исеме	Операциянең тасвирламасы
1	Хата турында мәгълүматны анализлау	Актуаль һәм потенциал куркынычлыкларны эзләү һәм аларның органның (оешманың) мәгълүмати системаларына кулланылышын бәяләү максатыннан төрле чыганаclarдан алынган мәгълүматны анализлау. Жыелган куркынычлык турында мәгълүматны туплау һәм корреляцияләү
2	Зәгыйфьлекнең кулланылышын бәяләү	Мәгълүмат системалары объектлары һәм аларның торышы турында мәгълүмат нигезендә, алга таба эшкәртүне таләп итмәгән (кирәкмәгән куркынычлыкларны) куркынычлыкларны билгеләү максатыннан, куркынычлыкның органның (оешманың) мәгълүмат системаларына кулланылуы билгеләнә. Куркынычлыкларның кулланылышын бәяләү: «конфигурация белән идарә итү» процессы кысаларында конфигурацияләр белән идарә итү мәгълүмат базаларыннан алынган ИТ-инфраструктура мәгълүматларын анализлау нигезендә; «куркынычларны бәяләү» процессы кысаларында куркынычларны модельләштерү нәтижәсендә алынган мөмкин булган йогынты объектлары турындагы мәгълүматларны анализлау нигезендә башкарыла; иминлекне бәяләү нәтижәләре буенча
3	Күбрәк мәгълүмат алу өчен карарлар кабул итү	Әгәр дә булган мәгълүматлар куркынычсызлык белән идарә итү буенча карарлар кабул итү өчен житәрлек булмаса, куркынычсызлык турында өстәмә мәгълүмат сорау (объектларны Сканерлау, куркынычсызлыкны бәяләү)
4	Объектларны сканерлауга бурыч кую	Мәгълүмат системалары объектларын планнан тыш сканерлауга сорау, Әгәр булган мәгълүмат житәрлек булмаса яки актуаль булмаса, шулай ук соңгы сканерлаудан соң куркынычлык турында мәгълүмат алса
5	Объектларны Сканерлау	Автоматлаштырылган куркынычсызлык анализы системалары ярдәмендә куркынычсызлык һәм кимчелекләр эзләү. Объектларны һәм сканерлау вакытын сайлау, кызыксынган бүлекчәләргә (мәсәлән, ситуация үзегенә, бүлекчәләргә) Сканерлау үткәру турында хәбәр итү һәм сайланган объектларны куркынычсызлык өчен алга таба Сканерлау
6	Куркынычсызлыкны бәяләү	Мәгълүмат системаларына куркынычлыкны куллану мөмкинлеген эксперт бәяләү. Куркынычсызлыкны бәяләү барышында органның (оешманың) мәгълүмати системаларында куркынычсызлыкны эксплуатацияләү чарасын кулланып, шул исәптән, мәгълүмати системага рөхсәтсез керү (тәэсир итү) омтылышларын гамәлгә ашыру юлы белән үтеп керүгә тест үткәргәндә (мәгълүматны саклау системасын тестлау) куркынычсызлыкны эксплуатацияләү мөмкинлеген тикшерү башкарыла

3.1 таблицасы нигезендә. органда (оешмада) операцияләрнең жентекле тасвирламасы эшләнәргә тиеш, ул операцияләрнең атамасын, операцияләрнең,

башкаручыларның тасвирламасын, дәвамлылығын, керү һәм чыгу мәгълүматларын үз эченә ала. Операцияләрнең жентекле тасвирламасы орган (оешма) мәгълүматларын саклау буенча оештыру-идарә итү документларына кертелә.

4 ПРОГРАММА, ПРОГРАММА-АППАРАТ ЧАРАЛАРЫНЫҢ КРИТИК КУРКЫНЫЧСЫЗЛЫКЛАРЫН БЕТЕРҮ ТӘРТИБЕ

4.1. Куркынычлыкларны бетерү ысулларын һәм өстенлекләрен билгеләү этабында куркынычлыкларны бетерү өстенлеге билгеләнә һәм аларны бетерү ысуллары сайлана: программа тээминатын яңарту һәм (яки) мәгълүматны саклауның компенсация чараларын куллану, шулай ук ачыкланган куркынычлыкларны куллану (эксплуатацияләү) мөмкинлеген бетерүгә яки булдырмауга юнәлдерелгән чаралар күрелә.

Куркынычлыкларны бетерү ысулларын һәм өстенлекләрен билгеләү этабында мәсьәләләр хәл ителә:

- куркынычлыкларны бетерүнең өстенлеген билгеләү;

куркынычлыкларны бетерү ысулларын сайлау:

программа тээминатын яңарту һәм (яки) мәгълүматны саклауның компенсация чараларын куллану.

Куркынычлыкларны бетерү ысулларын һәм өстенлекләрен билгеләү этабында 4.1 таблицасында китерелгән операцияләр башкарыла.

Таблица 4.1

№ п/п	Операциянең исеме	Операциянең тасвирламасы
1	Хатаны бетерүнең өстенлеген билгеләү	Куркынычлыкларны бәяләү этабында куркынычлыкларның критиклыгын исәпләү нәтижәләренә ярашлы рәвештә куркынычлыкларны бетерү өстенлеген билгеләү (4 этап)
2	Хатаны бетерү ысулларын билгеләү	Зәгыйфьлекне бетерү ысулын сайлау: мәгълүматны яңарту яки компенсацияләү чараларын куллану
3	Яңартуларны ашыгыч урнаштыру турында Карар кабул итү	Критик куркынычсызлыкны ачыклаганда, куркынычсызлыкка дучар булган мәгълүмат системалары объектларының программа тээминатын яңартуны ашыгыч рәвештә урнаштыру турында Карар кабул ителергә мөмкин
4	Яңартуны ашыгыч урнаштыру өчен гариза язу	Яңартуны ашыгыч рәвештә урнаштыруга гариза бүлекчә житәкчесе белән килешүгә җибәрелә
5	Мәгълүматны саклауның компенсация чараларын ашыгыч гамәлгә ашыру турында Карар кабул итү	Критик куркынычлыкны ачыклаганда мәгълүматны саклауның компенсация чараларын яңартуны урнаштырганчы вакытлыча чишелеш буларак ашыгыч рәвештә гамәлгә ашыру турында Карар кабул ителергә мөмкин
6	Яңарту урнаштыру өчен гариза төзү	Әгәр дә әлеге куркынычсызлыкны бетерү өчен яңарту урнаштыру планлаштырылмаса, гариза төзелә
7	Мәгълүматны саклауның компенсация чараларын гамәлгә ашыруга гариза булдыру	Мәгълүматны саклауның компенсация чараларын гамәлгә ашыруга гариза яңартуны урнаштыру мөмкинлеге булмаганда, шулай ук куркынычсызлыкны бетергәнче чаралар күрү кирәк булганда формалаша

4.1. куркынычларны бетерүнең өстенлекләрен һәм ысулларын билгеләү этабында куркынычларны бетерүнең өстенлеге билгеләнә һәм аларны бетерү

ысуллары сайлана: программа тээминатын яңарту һәм (яки) Мәғълүматны саклау буенча компенсация чараларын куллану, шулай ук ачыкланган куркынычларны куллану (эксплуатацияләү) мөмкинлеген бетерүгә яки булдырмауга юнәлдерелгән чаралар.

Рискларны бетерүнең өстенлекләрен һәм ысулларын билгеләү этабында мәсьәләләр хәл ителә:

- куркынычларны бетерү өстенлеген билгеләү;

куркынычларны бетерү ысулларын сайлау:

программа тээминатын яңарту һәм (яки) мәғълүматны саклауның компенсацион чараларын куллану.

Куркынычларны бетерү ысулларын һәм өстенлекләрен билгеләү этабында

4.1 таблицасында китерелгән операцияләр башкарыла.

Таблица 4.2

№ п/п	Операциянең исеме	Операциянең тасвирламасы
1	Бүлекчә житәкчелеге белән куюны килештерү	Программа тээминаты яңартуларын ашыгыч урнаштыру алдан бүлекчә житәкчелеге белән килештерелә
2	Яңарту тесты	Программа, программа-аппарат чараларын, шул исәптән сәяси баннерларны, лозунгларны, чакыруларны һәм башка хокуксыз мәғълүматны (алга таба декларацияләnmәгән мөмкинлекләренә) эшләүче тарафыннан декларацияләnmәгән потенциал куркыныч функциональ мөмкинлекләренә ачыклау
3	Тест сегментында яңарту урнаштыру	Мәғълүмат системасының сайланган тест сегментында яңартуларны урнаштыру аларның урнаштыруының аның эшчәнлегенә йогынтысын билгеләү максатыннан
4	Яңарту урнаштыру турында Карар кабул итү	Әгәр системаның сайланган сегментында яңартуны урнаштырудан тискәре йогынты ачыкланмаса, аны системада тарату турында Карар кабул ителә. Системаның сайланган сегментында яңартуны урнаштырудан тискәре йогынты ачыкланган очракта, яңартуны алга таба тарату башкарылмый, шул ук вакытта куркынычсызлыкны нейтральләштерү өчен мәғълүматны саклауның компенсация чаралары кулланыла
5	Яңарту урнаштыру	Яңартуны мәғълүмат системалары объектларына тарату
6	Яңарту урнаштыру планын формалаштыру	Яңартуларны ашыгыч урнаштыру кирәклегенә билгеләнмәгән куркынычлыклар планы Яңартулар урнаштыру барышында бетерелә. Яңартулар планын формалаштыру Яңартулар урнаштыруга гаризаларны исәпкә алып башкарыла
7	Мәғълүматны саклауның компенсация чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Мәғълүмат системаларында мәғълүматны саклау таләпләренә туры китереп гамәлгә ашырылырга тиешле аерым мәғълүматны саклау чаралары урынына кулланыла торган мәғълүматны саклау чараларын эшләү һәм куллану, аларны урнаштыру мөмкин булмау, яңартуны урнаштырудан тискәре йогынтыны ачыклау, шулай ук куркынычсызлыкны бетерүгә кадәр чаралар күрү кирәк булганда. Мәғълүматны саклауның компенсация чараларына түбәндәгеләр керә ала: мәғълүматны саклауның оештыру чаралары, мәғълүматны саклау чараларын көйләү, куркынычсызлык вакыйгаларын анализлау, ОТ-инфраструктурага үзгәрешләр керту

Программа һәм программа-аппарат чараларының яңартуларын тестлау Россия ФСТЭК БДУда тиешле тест нәтижәләре булмаган очракта органда, оешмада, орган (оешма) карары буенча файдаланыла торган ИС-та критик куркынычлыкларны ачыклау, анализлау һәм бетерү буенча регламент нигезендә башкарыла.

Тиешле мәгълүматлар булганда, программа, программа-аппарат чараларын эшләүчеләрнең куркынычсызлык бюллетеньнәрендә, шулай ук Россия ФСТЭК БДУда басылган куркынычсызлык куркынычсызлыгы тасвирламаларында тәкъдим ителгән мәгълүматны саклауның компенсация чаралары кулланылырга мөмкин.

Хатаны бетерү өчен тәкъдим ителгән вакыт:

- критик куркыныч дәрәжәсе 24 сәгатькә кадәр;
- югары куркыныч дәрәжәсе-7 көнгә кадәр;
- уртача куркыныч дәрәжәсе-4 атнага кадәр;
- куркынычлык дәрәжәсе түбән-4 айга кадәр.

Мәгълүматны саклауның компенсация чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру подпроцессын үтәү кысаларында 4.3 таблицасында китерелгән операцияләр башкарыла.

Таблица 4.3.

№ п/п	Операциянең исеме	Операциянең тасвирламасы
1	Мәгълүматны саклау чараларын һәм аларны гамәлгә ашыру өчен җаваплыларны билгеләү	Куркынычлыкны нейтральләштерү яки аны эксплуатацияләүдән мөмкин булган тискәре нәтижәләргә киметү өчен кирәкле мәгълүматны саклауның компенсация чараларын билгеләү. Әлеге операция барышында мәгълүматны саклауның сайланган компенсация чараларын гамәлгә ашыру өчен катнашырга кирәк булган хезмәткәрләр билгеләнергә тиеш
2	Хезмәткәрләрне җәлеп итүне Килештерү	Мәгълүматны саклауның компенсация чараларын гамәлгә ашыру өчен башка бүлекчәләр хезмәткәрләрен җәлеп итү кирәк булганда саклау бүлекчәсе житәкчәсе аларны җәлеп итүне тиешле бүлекчәләр житәкчәләре белән килештерә
3	Мәгълүматны саклауның оештыру чараларын гамәлгә ашыру	Мәгълүматны саклауның оештыру чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләрне күздә тоту: инфраструктурадан файдалануны чикләү; саклау режимын оештыру (аерым алганда, техник чараларга керүне чикләү); орган (оешма) персоналын мәгълүматлаштыру һәм уку
4	Мәгълүматны саклау чараларын көйләү	Мәгълүматны саклау чараларын кулланып компенсация чараларын гамәлгә ашыру мөмкинлеген бәяләү, мәгълүматны саклау чараларын сайлау (кәрәк булганда). Мәгълүматны саклау чараларын көйләү буенча эшләрне башкару
5	Куркынычсызлык вакыйгаларын анализлауны оештыру	Куркынычсызлык вакыйгаларын һәм башка мәгълүматларны теркәү нәтижәләрен даими күзәтү һәм анализлауны оештыру
6	Инфраструктурага үзгәрешләр кертү	Инфраструктурага үзгәрешләр кертү программа һәм программа-аппарат чаралары конфигурациясенә үзгәрешләр

	кертү буенча гамәлләрне үз эченә ала (шул исәптән, бетерү (эксплуатациядән чыгару))
--	---

4.2 һәм 4.3 таблицалары нигезендә. органда (оешмада) операцияләрнен жентекле тасвирламасы эшләнәргә тиеш, ул операцияләрнең атамасын, операцияләрнең, башкаручыларның тасвирламасын, дәвамлылығын, керү һәм чыгу мәгълүматларын үз эченә ала.

Операцияләрнең жентекле тасвирламасы орган (оешма) мәгълүматларын саклау буенча оештыру-идарә итү документларына кертелә.

Программа, программа-аппарат чараларының яңартуларын алу, урнаштыру һәм сынау мөмкин булмаган очракта, мәгълүматны саклауның компенсация чаралары күрелә.

Мәгълүматны саклау буенча компенсация чараларын сайлау Оператор тарафыннан архитектураны һәм ИС эшчәнлегә үзенчәлекләрнең, шулай ук программа, программа-аппарат чараларының куркынычсызлыгын эксплуатацияләү ысулларын исәпкә алып башкарыла.

Куркынычлыкларны эксплуатацияләү мөмкинлеген булдырмауга юнәлдерелгән компенсацияләү оештыру һәм техник чаралар булып:

ИС-ның куркынычсыз компонентлары конфигурациясен үзгәртү, шул исәптән аларның функцияләренә керү ягыннан, аларның үтәләше ачыкланган куркынычсызлыкларны эксплуатацияләүгә ярдәм итә ала;

зиянлы программа, программа-аппарат чараларын куллану буенча чикләү яки аларны мөрәжәгать итү бәйлә функцияләрне үтәүне чикләүче эш режимына күчерү

ачыкланган куркынычлыкларны кулланып (мәсәлән, куркынычсызлык хезмәтләрен һәм челтәр протоколларын сүндерү);

ис компонентларын резервлау, шул исәптән серверларны, телекоммуникация жиһазларын һәм элемент каналларын резервлау;

мәгълүматны саклау чаралары кагыйдәләрен хәл итүче имзаларны куллану, алар иста куркынычлыкларны эксплуатацияләү билгеләрен ачыклауны тәэмин итә;

мәгълүмати куркынычсызлык мониторингы һәм куркынычсызлык вакыйгаларын ачыклау.